

SXEDIO.Q45

4.7.1992: Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ΟΤΙ ΜΕΤΑΒΑΙΝΕΙ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΓΥΡΟ ΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΝΕΓΓΥΣ ΣΥΝΟΜΙΛΙΩΝ ΣΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ ΜΕ ΤΟΝ ΡΑΟΥΦ ΝΤΕΝΚΤΑΣ ΜΕ ΠΙΣΤΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΨΗΦΙΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

Παρά τις διαφωνίες για τη στάση που τήρησε ο Πρόεδρος στη Νέα Υόρκη από τα τρία από τα τέσσερα κοινοβουλευτικά κόμματα που μετείχαν στο Εθνικό Συμβούλιο (ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ) ο Πρόεδρος Βασιλείου προχώρησε στις αποφάσεις του.

Στις 4 Ιουλίου, 11 μόλις ημέρες πριν από την έναρξη του δεύτερου γύρου που είχε προγραμματισθεί όπως οι συνομιλίες γίνουν εκ του σύνεγγυς και πάλι, (δηλαδή ο Μπούτρος Γκάλι θα συναντάτο μια με το Γιώργο Βασιλείου και μια με το Ντενκτάς και θα μετέφερε τις απόψεις του ενός στον άλλο μέχρι να κρίνει ότι θα μπορούσε να τους καλέσει στο ίδιο τραπέζι), ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μιλώντας στο πέμπτο Τακτικό Συνέδριο της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων αποκάλυψε τις προθέσεις του και τις επιδιώξεις του στον επόμενο γύρο.

Επίσης αποκάλυψε ότι παρακάλεσε τους αρχηγούς των Κομμάτων να τον συνοδεύσουν στη Νέα Υόρκη.

Θα πάμε στη Νέα Υόρκη, είπε, με αυτοπεποίθηση και πίστη στο δίκαιο της υπόθεσης μας γιατί γνωρίζουμε ότι η λύση την οποία επιθυμούμε με βάση τα ψηφίσματα και τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών είναι δίκαιη και ορθή και ανταποκρίνεται στην αίτηση του δικαίου διεθνώς.

Πρόσθεσε:

Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους τους Κυπρίους, Έλληνες και Τούρκους, δεν είναι ένα αίτημα που περιορίζεται στα στενά πλαίσια της Κύπρου, αλλά ένα αίτημα πανανθρώπινο, γιατί γνωρίζουμε ότι η ανάγκη για την εφαρμογή του νόμου του δικαίου και όχι του νόμου της δύναμης είναι μια

αλήθεια που σήμερα τη ζει καθημερινά όλη η Ευρώπη και όλος ο κόσμος και όλοι αναγνωρίζουν ότι έφθασε ο χρόνος να παύσει να ισχύει ο νόμος της ζούγκλας και να επικρατήσει η διεθνής νομιμότητα.

Πάμε στη Νέα Υόρκη με αυτοπεποίθηση, γιατί ξέρουμε ότι υπάρχει η ανάμειξη και η αποφασιστικότητα των Ηνωμένων Εθνών και του ίδιου του Γενικού Γραμματέα που βλέπουν την ανάγκη λύσης του κυπριακού και που μας τόνισαν ξεκάθαρα ότι το Κυπριακό έχει ήδη παρατραβήξει και ότι είναι καιρός να λυθεί. Μας ενθαρρύνει το ενεργό ενδιαφέρον και η εμπλοκή του Συμβουλίου Ασφαλείας και ιδίως των πέντε Μονίμων Μελών, τα οποία παρακολουθούσαν και παρακολουθούν επί καθημερινής βάσης τις εξελίξεις.

Εκείνο που για τόσα χρόνια ζητούσαμε και ήταν σύνθημα στις πλατείες για τη μεγαλύτερη εμπλοκή του Συμβουλίου Ασφαλείας, για το μεγαλύτερο ενδιαφέρον του διεθνούς παράγοντα, είναι σήμερα ήδη μια πραγματικότητα, πράγμα που μας ενθαρρύνει στην προσπάθεια την οποία καταβάλλουμε. Ταυτόχρονα, πάμε στη Νέα Υόρκη με το κεφάλι ψηλά και καθαρή τη συνείδηση ότι υπερασπίζουμε τα δίκαια και το μέλλον αυτού του λαού.

Ακούονται αυτές τις μέρες, μεμονωμένες φωνές, που είμαι σίγουρος ότι δεν αντιπροσωπεύουν παρά ένα ελάχιστο ποσοστό, ενάντια στην Ομοσπονδία. Μιλούν για προδοσία, για εγκατάλειψη πατρίδων, εδαφών κλπ. Η αλήθεια είναι ότι η επιλογή που βρίσκεται μπροστά μας σήμερα δεν είναι μεταξύ Ομοσπονδίας και επιστροφής στη Ζυρίχη ή για να πάμε ακόμα πιο πίσω μεταξύ Ομοσπονδίας ή Ένωσης. Η επιλογή που βρίσκεται σήμερα μπροστά μας είναι απλούστατα μεταξύ Ομοσπονδίας ή διχοτόμησης σε πρώτο βήμα και κατατροφής της Κύπρου σε δεύτερο βήμα.

Ακόμα ο Πρόεδρος Βασιλείου είπε ότι πάμε στη Νέα Υόρκη για να αγωνιστούμε για μια λύση η οποία να συνάδει όσο το δυνατό περισσότερο με τις ομόφωνες αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου του **1989**. Πρόσθεσε:

Θέλουμε να επανενώσουμε το νησί μας σε Ομοσπονδία, αλλά σε ένα κράτος, με μια διεθνή

προσωπικότητα, με μια υπηκοότητα, με μια κυριαρχία. Θέλουμε μέσα σ αυτό το νησί να διασφαλίσουμε το σεβασμό των ανθρωπίνων διακιωμάτων και να είμαστε σίγουροι ότι θα τηρούνται και θα εφαρμόζονται για όλους. Θέλουμε να έχει ένα κρατικό μηχανισμό που να λειτουργεί, να έχει μια ενιαία οικονομία, να υπάρχουν συνθήκες ασφάλειας για όλους που φυσικά προϋποθέτει την αποχώρηση των στρατευμάτων κατοχής και των εποίκων. Θέλουμε μια λύση προς όφελος όλων των Κυπρίων, Ελλήνων και Τούρκων. Πιστεύουμε ότι μια τέτοια λύση μπορεί να επιτευχθεί γιατί ανταποκρίνεται όχι μόνο στο συμφέρον της Κύπρου, αλλά και στα συμφέροντα της Ελλάδας, της Τουρκίας, της περιοχής μας και όλου του κόσμου.

Ο Πρόεδρος Βασιλείου είπε ότι δεν μπορούσε να κάμει προβλέψεις για το τι θα γινόταν στη Νέα Υόρκη αλλά εξέφρασε την ελπίδα ότι η Τουρκία και ο κ. Ντενκτάς να έχουν πάρει το μήνυμα των καιρών και των Τουρκοκυπρίων που νοιώθουν και βλέπουν την ανάγκη για λύση του Κυπριακού για επανένωση του νησιού και ότι θα συνειδητοποιήσουν ότι η αποτυχία των διαπραγματεύσεων, λόγω τυχόν αδιαλλαξίας, δεν διασφαλίζει το λεγόμενο στάτους κβο που σήμερα απορρίπτει ομόφωνα και με αποφασιστικότητα η διεθνής κοινότητα.

Στην Αθήνα η Ελληνική Κυβέρνηση εξέφρασε δια του εκπροσώπου του Ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών Δημήτρη Αβραμόπουλου την ελπίδα ότι ο νέος γύρος των συνομιλιών της Νέας Υόρκης για το Κυπριακό θα δώσει ουσιαστικά αποτελέσματα.

Ταυτόχρονα η Ελληνική Κυβέρνηση εφαρμόζοντας την τακτική του ραβδιού και του καρόττου ανακοίνωσε δια του Αβραμόπουλου ότι συναρτά την ενεργοποίηση του τέταρτου χρηματοδοτικού Πρωτοκόλου Τουρκίας-Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων από την Κύπρο.

Παράλληλα οι Κυβερνήσεις της Κύπρου και της Αθήνας καθόρισαν πρόγραμμα επαφών και επιθετικής πολιτικής για άσκηση πιέσεων στην Τουρκία.

Η ευκαιρία υπήρχε και ήταν η Διάσκεψη της

ΔΑΣΕ που θα γινόταν στο Ελσίνκι της Φινλανδίας τις επόμενες μέρες και στο μεσοδιάστημα μέχρι τον επόμενο γύρο των συνομιλιών.

Ο Πρόεδρος Βασιλείου και ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης ολοκλήρωσαν το σχέδιο δράσης τους καθ' οδόν προς τη Φινλανδία ενώ ταξίδευαν με το ίδιο αεροπλάνο.

Ο Μητσοτάκης είχε στο Ελσίνκι συνάντηση με τον Πρόεδρο Μπους στις 9 Ιουλίου και σύμφωνα με τον απεσταλμένο του ΡΙΚ στο Ελσίνκι Θέμη Θεμιστοκλέους, έθεσε σ' αυτόν το Κυπριακό και το θέμα των Σκοπίων.

Ειδικά για το Κυπριακό ο Έλληνας Πρωθυπουργός είπε ότι η Διεθνής Κοινότητα και ιδιαίτερα οι Ηνωμένες Πολιτείες πρέπει να καταβάλουν προσπάθεια να επιτευχθεί σύντομα μια βιώσιμη λύση, εθνικώς αποδεκτή.

Ακόμα είπε ότι η Τουρκία πρέπει να πείσει το Ραούφ Ντενκτάς να μεταβεί προετοιμασμένος στις συνομιλίες της Νέας Υόρκης και να συζητήσει κυρίως το εδαφικό, το οποίο θεωρείται το κλειδί για τη λύση του κυπριακού.

Σύντομη συνάντηση με τον Μπους είχε την ίδια μέρα και ο Πρόεδρος Βασιλείου ο οποίος παράλληλα συναντήθηκε και με τους Προέδρους της Ρωσίας και της Γαλλίας Μπορίς Γέλτσιν και Φρανσουά Μιττεράν ως και τον Καγκελλάριο της Γερμανίας Χέλμουτ Κολ.

Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης δήλωσε ότι ο Πρόεδρος Μπους τον διαβεβαίωσε ότι θα κάνει ό,τι μπορεί για να βοηθήσει στις προσπάθειες για εξεύρεση λύσης στο Κυπριακό.

Οι υποσχέσεις του Προέδρου Μπους είχαν το λόγο τους. Χρειαζόταν και ο ίδιος το Μητσοτάκη στην προσπάθεια του να επανεκλεγεί Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών.

Οι εκλογές στις Ηνωμένες Πολιτείες θα γίνονταν τον επόμενο Νοέμβριο και ο Μπους ήλπιζε ότι θα εξασφάλιζε με τις ενέργειες του τις ψήφους των Ελληνοαμερικανών, παρά το γεγονός ότι παραδοσιακά αυτοί υποστήριζαν τους αντιπάλους του, τους Δημοκρατικούς και τον υποψήφιο τους Μπιλ

Κλίντον.

Εν πάση περιπτώσει το ενδιαφέρον που υποσχέθηκε ο Πρόεδρος Μπους γνώσθηκε την επομένη και ήταν μια επιστολή που έστειλε ο Υπουργός Εξωτερικών Τζαίημς Μπαίηκερ στον Τούρκο ομόλογο του Χικμέτ Τσιετιίν.

Την επιστολή δημοσίευσε η τουρκική εφημερίδα "Χουρριέτ" η οποία την παρομοίασε με εκείνη που είχε στείλει στον Ινονού το 1964 ο Πρόεδρος Τζόνσον όταν η Τουρκία κατήρτιζε σχέδια επέμβασης στην Κύπρο.

Με την επιστολή του ο κ. Μπαίηκερ τόνιζε την ανάγκη όπως η τουρκική πλευρά αποδεκτεί τις εδαφικές αναπροσαρμογές και τόνιζε ότι ο Ραούφ Ντενκτάς ενώ δικαιούτο να διεξαγάγει τις διαπραγματεύσεις δεν μπορούσε να ενεργεί με κωλυσιεργό διάθεση.

Η επιστολή του Τζαίημς Μπαίηκερ έχει ως εξής:

Εξοχότατε,

Ως γνωστόν το Κυπριακό βρίσκεται στο τελικό του στάδιο. Η τελευταία και πιο σημαντική φάση των συνομιλιών της Νέας Υόρκης θα αποτελέσει ένα βήμα για την επίλυση του. Η τουρκοκυπριακή πλευρά έχει το δικαίωμα της πολιτικής ισότητας, των εγγυήσεων, της συμμετοχής στην εκτελεστική εξουσία και δικής της Κυβέρνησης. Εναντι αυτών, η τουρκική πλευρά θα πρέπει να αποδεκτεί τις εδαφικές διευθετήσεις.

Στο στάδιο που έφθασαν οι συνομιλίες θα ήταν ευεργετικότερο οι πλευρές να ενεργήσουν με όσο το δυνατό περισσότερη ηπιότητα και ελαστικότητα.

Ο κ. Ντενκτάς, πριν έλθει στη Νέα Υόρκη και κατά την αναχώρηση του, προέβη σε κάποιες δηλώσεις. Τα αρνητικά αυτά μηνύματα μας δημιούργησαν την εντύπωση ότι δεν επιθυμεί την επίλυση του προβλήματος. Φυσικά ο κ. Ντενκτάς δικαιούται να διεξαγάγει τις διαπραγματεύσεις, αλλά δεν μπορεί να ενεργεί με κωλυσιεργό διάθεση. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να αγνοηθεί η δραστηριότητα του για αποτροπή των προσπαθειών. Θέλω να πιστεύω ότι θα επιδείξετε τη δέουσα ευαισθησία.

Τζαίημς Μπαίηκερ

Υπουργός Εξωτερικών.

Η ημερομηνία της επιστολής δεν δόθηκε στη δημοσιότητα αλλά δημοσιεύθηκε λίγο μετά που ο Πρωθυπουργός της Τουρκίας Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ συναντήθηκε στο Ελσίνκι με τον Πρόεδρο Μπους και αφού στο μεταξύ είχε δώσει αντίγραφο της στο Ραούφ Ντενκτάς.

Ο Ντεμιρέλ είχε μεταβεί στο Ελσίνκι όταν ολοκλήρωσε τις επαφές του στην Τουρκία ο τουρκοκύπριος ηγέτης Ραούφ Ντενκτάς στις 6 και 7 Ιουλίου προετοιμαζόμενος για τον επόμενο γύρο των συνομιλιών.

Ο Ντεμιρέλ με δηλώσεις στο Ελσίνκι προσπάθησε να παρουσιάσει αθώα την επιστολή. Είπε στην εφημερίδα "Κίπρις" (10.7) ότι η επιστολή τονίζει το ενδιαφέρον των Ηνωμένων Πολιτειών για την επίτευξη ειρήνης στην Κύπρο και τίποτ άλλο.

Τόνισε ακόμα ότι με την επιστολή υποβάλλεται παράκληση για υποβοήθηση των προσπαθειών του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ στο Κυπριακό.

Ο Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ έδωσε και μερικές λεπτομέρειες της συνάντησης του με τους αμερικανούς. Είπε ότι οι αμερικανοί υπαινίχθηκαν ότι ο Ντενκτάς οδηγεί το Κυπριακό σε δυσκολίες και ότι σε περίπτωση που παρουσιαστεί οποιαδήποτε επιπλοκή δεν θα μπορέσουν να κάνουν ο,τιδήποτε.

Τότε εγώ τους είπα, ανέφερε ο Ντεμιρέλ, ότι το Κυπριακό δεν μπορεί να επιλυθεί χωρίς τον Ντενκτάς και ότι είναι αδύνατη η λύση χωρίς τον Ντενκτάς.

Η αντίδραση του Ραούφ Ντενκτάς στην επιστολή Μπαϊήκερ ήταν πιο έντονη.

Δεν μπορεί να υπάρξει πιο μεγάλη πίεση από αυτή είπε ο Ντενκτάς που πρόσθεσε ότι μεταβαίνει στις συνομιλίες της Νέας Υόρκης με καλή θέληση και ότι επιθυμεί να έχουν αυτές αποτέλεσμα.

Είπε σύμφωνα με την "Κίπρις"(11.7) ο Ραούφ Ντενκτάς:

Θα προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε την υπόθεση μας. Κανένας να μην επιχειρήσει να μας βάλει χειροπέδες και να μας απαγορεύσει να μιλήσουμε.

Ο Ντενκτάς χαρακτήρισε επίσης την επιστολή ως "λυπηρά" και πρόσθεσε ότι αυτή συντάχθηκε για να ασκήσει πιέσεις.

" Η αναφορά ότι ο Ντενκτάς έχει δικαίωμα να διαπραγματεύεται όχι όμως και να απορρίπτει τα αποτελέσματα, αποδεικνύει κάτω από ποιες πιέσεις μεταβαίνουμε στη Νέα Υορκη" πρόσθεσε.

Σε ερώτηση αν ασκείται πίεση στον ίδιο πριν από την αναχώρηση του στη Νέα Υορκη ο Ντενκτάς απάντησε:

" Κοιτάξετε την επιστολή Μπαϊϊκερ και αποφασίστε. Μπορεί να υπάρξει πιο καταφανής πίεση απο αυτή;"

Σχετικά με το χάρτη Γκάλι που θα ήταν και το καυτό θέμα στις συνομιλίες ο Ντενκτάς είχε κάμει τους υπολογισμούς του:

" Με το χάρτη", είπε," αναγνωρίζεται το δικαίωμα στους Ελληνοκυπρίους να προσφυγοποιήσουν **50,000** Τουρκοκυπρίους. Δεν γνωρίζουμε όμως ποιο θα είναι το αντίκρυσμα. Δεν μας έχουν πει ούτε σε μια από τις αρχές που συζητούμε το " Ναι". Μια τέτοια διαδικασία δεν οδηγεί σε αποτέλεσμα. Θέλουμε να μας ακούσουν, να μας καταλάβουν, να δουν την πραγματικότητα".

Ακόμα είπε ότι σε μια ομοσπονδιακή λύση η διοίκηση του θα συνεχίζει την ύπαρξη της ως Ομόσπονδη Τουρκοκυπριακή Δημοκρατία και ότι σε περίπτωση συμφωνίας θα πρέπει να προβλέπεται η δημιουργία προσωρινής Κυβέρνησης.

Σε μια άλλη περίπτωση , λίγο πριν αναχωρήσει για τη Νέα Υόρκη (Μπιρλίκ 12 Ιουλίου) ο Ντενκτάς μιλώντας στην Ένωση των Τουρκοκυπρίων Συντακτών ανέφερε ότι δεν πρόκειται να υπογράψει μια συμφωνία που θα μετατρέπει την Κύπρο σε Γιουγκοσλαβία και θα δημιουργήσει χάος.

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του αναφέρθηκε στο εδαφικό και είπε ότι για την επίλυση της πτυχής αυτής θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κριτήρια και ότι θα πρέπει με τη σύμφωνο γνώμη των δυο πλευρών, να

ανατεθεί η πτυχή αυτή σε επιτροπές.

Τέλος είπε ότι δεν θα υπογράψει συμφωνία που θα προβλέπει τη νέα προσφυγοποίηση του ενός τρίτου των Τουρκοκυπρίων.

Ο Ντενκτάς τέλος καθ' οδόν προς τη Νέα Υόρκη στάθμευσε και πάλι στην Κωνσταντινούπολη και αφού ο τουρκοκυπριακός τύπος οργίασε βάλλοντας εναντίον των αμερικανών παρουσιάστηκε πιο επιθετικός:

" Νομίζει ο Μπαϊΐκερ ότι είμαστε υπάλληλοι που κάνουν ότι λέει η Τουρκία" είπε.

Ακόμα ανέφερε ότι αν υπάρξει συμφωνία για το πλαίσιο λύσης του Κυπριακού θα διενεργήσει δημοψήφισμα ενώ για το χάρτη προειδοποίησε ότι " ο τουρκοκυπριακός λαός έχει γίνει τρεις φορές πρόσφυγας τα τελευταία 30 χρόνια και θέλουν να τον κάνουν ακόμα μια φορά".

Ο Ντενκτάς αναχώρησε για τη Νέα Υόρκη στις 14 όπως και ο Πρόεδρος Βασιλείου, ο οποίος από το Ελσίνκι πήγε στο Λονδίνο όπου στις 13 είχε συνάντηση με το βρετανό Πρωθυπουργό Τζων Μέιτζιορ.

Ενώ οι Βασιλείου και Ντενκτάς ετοίμαζαν τις βαλίτσες τους στην Κωνσταντινούπολη και το Λονδίνο στη Νέα Υόρκη συνήλθε το Συμβούλιο Ασφαλείας σε άτυπη συνεδρία και καθόρισε τι ανέμενε από τους δυο συνομιλητές.

Σε δήλωση (13. 7) που έκαμε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Ασφαλείας αναφερόταν ότι τα μέλη επαναβεβαίωσαν τη θέση τους ότι η Δέσμη Ιδεών Γκάλι αποτελεί κατάλληλη βάση για ένα συνολικό περίγραμμα λύσης του Κυπριακού και καλούνταν οι ηγέτες των δυο πλευρών να πάρουν τις αναγκαίες αποφάσεις για επίτευξη συμφωνίας.

Στη δήλωση αναφερόταν επίσης ότι τα μέλη του Συμβουλίου θεωρούν ότι οι επικείμενες συνομιλίες συνιστούν αποφασιστική φάση στην προσπάθεια του Γενικού Γραμματέα.

Ακόμα αναφερόταν ότι τα μέλη του Συμβουλίου επικρότησαν την πρόθεση του Μπούτρος Γκάλι να καλέσει τους Βασιλείου και Ντενκτάς σε κοινή συνάντηση μόλις διαφανεί ότι από τις εκ τού

σύνεγγυς συνομιλίες οι δυο πλευρές βρίσκονται σε ακτίνα συμφωνίας και παράλληλα να συγκαλέσει συνάντηση υψηλού επιπέδου για ολοκλήρωση του περιγράμματος λύσης, νοουμένου ότι θα έχει ολοκληρωθεί η εργασία στις κοινές συναντήσεις.

Σύμφωνα με τη δήλωση:

Τα μέλη καλούσαν τους ενδιαφερομένους να εκπληρώσουν τις ευθύνες τους και να συνεργασθούν πλήρως με το Γενικό Γραμματέα για να διασφαλίσουν την επιτυχία αυτών των συναντήσεων.

Επαναβεβαίωσαν την απόφαση τους να εξακολουθήσουν να επιδεικνύουν ενδιαφέρον για το Κυπριακό πρόβλημα πάνω σε συνεχή και άμεση βάση προς υποστήριξη των προσπαθειών για ολοκλήρωση της Δέσμης Ιδεών και της επίτευξης γενικού περιγράμματος συμφωνίας.

Ζήτησαν από το Γενικό Γραμματέα να παρέχει συνεχή εκτίμηση για την πρόοδο που σημειώνεται στις συναντήσεις, ώστε τα μέλη του Συμβουλίου να ήταν σε θέση να αποφασίσουν πως θα μπορούσαν να προσφέρουν την πλήρη και άμεση υποστήριξη τους, καθώς θα προχωρούν οι συνομιλίες.

Ευχές, ελπίδες αλλά και διαβεβαιώσεις ότι ο νέος γύρος των συνομιλιών θα επιτύγχανε και ότι βρισκόταν κάτω από το μικροσκόπιο τους εξέφρασαν όλες οι χώρες με δηλώσεις και ανακοινώσεις σε μια ενορχηστρωμένη προσπάθεια να ενθαρρυνθούν οι δυο ηγέτες να κάμουν βήματα προόδου.

Στην Αθήνα ο εκπρόσωπος του Ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών Βασίλης Αβραμόπουλος επανέλαβε **(14. 7. 92)** την πλήρη υποστήριξη της Ελλάδας στις προσπάθειες του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για εξεύρεση λύσης στο Κυπριακό, ενώ εξέφρασε την ελπίδα ότι και η νέα προσπάθεια θα αποφέρει θετικά αποτελέσματα.

Για να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός, ωστόσο, ανέφερε ο Αβραμόπουλος, είναι απαραίτητο στην καθοριστική αυτή φάση της όλης προσπάθειας, να σημειωθεί αποφασιστική πρόοδος στο εδαφικό και το προσφυγικό ώστε να μπορέσουν να

επακολουθήσουν απ ευθείας συνομιλίες μεταξύ του Προέδρου Βασιλείου και του Ραούφ Ντενκτάς, οι οποίες να οδηγήσουν στη σύγκληση διεθνούς συνάντησης υψηλού επιπέδου για το Κυπριακό.

Από δικής της πλευράς η Τουρκία έρριχνε τη μπάλα και το βάρος των αποφάσεων στο Ραούφ Ντενκτάς και αυτό θα έκαμνε στη συνέχεια της πορείας των συνομιλιών.

Ο Ιλνούρ Τσεβίκ, σύμβουλος του Τούρκου Πρωθυπουργού Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ σε συνέντευξη του στο Μπι- Μπι- Σι είπε την επομένη της έναρξης των συνομιλιών **(16 7)** σαν ρωτήθηκε για το εδαφικό:

Αυτό αποτελεί θέμα που αφορά τους Τουρκοκυπρίους. Εάν αυτοί αποδεχτούν ποσοστό **27,5%** για μας δεν τίθεται θέμα. Δεν ανήκει σε μας να τους πούμε πόση έκταση εδάφους πρέπει να κατέχουν. Αυτοί γνωρίζουν καλύτερα από μας τις ανάγκες τους από απόψεως ασφαλείας. Αυτό που θέλουμε εμείς είναι ένα τμήμα εδάφους όπου θα μπορούν να ζήσουν σε ασφάλεια. Γενικά θέλουμε μια διαρκή λύση που να εξασφαλίζει συνταγματικά δικαιώματα στους Τουρκοκυπρίους. Θέλουμε να ζουν συνεταιρικά με τους Ελληνοκυπρίους

Σε ερώτηση αν προτείνει στους Τουρκοκυπρίους την παραχώρηση ποσοστού εδάφους" απάντησε:

" Οι Τουρκοκύπριοι δεν είπαν ότι δεν θα δώσουν ποσοστό εδάφους, αλλά τόνισαν ότι αυτό είναι θέμα διαπραγματεύσεων".

Ελπίδες και αισιοδοξία εξέφρασαν και οι αγγλοαμερικανοί.

Ο Βρετανός Πρωθυπουργός Τζων Μέϊτζιορ μιλώντας στις **14** Ιουλίου στη Βουλή είπε ότι στις συνομιλίες της Νέας Υόρκης έχει επιτευχθεί μερική πρόοδος, αλλά είναι σαφές ότι υπάρχει ακόμα απόσταση που πρέπει να καλυφθεί.

Οι δυνατότητες για μια διευθέτηση είπε ο βρετανός Πρωθυπουργός είναι σήμερα καλύτερες από ό,τι ήταν για αρκετό καιρό τώρα.

Πριν αρχίσουν οι συνομιλίες ο αμερικανός Υπουργός Εξωτερικών είχε τηλεφωνική επικοινωνία με τον Μπούτρος Γκάλι στον οποίο εξέφρασε την πλήρη

υποστήριξη του Προέδρου Μπους και τις αμερικανικής κυβέρνησης στις προσπάθειες που είχαν αναληφθεί για το Κυπριακό.

Ανέφερε ακόμα ότι η αμερικανική Κυβέρνηση αναμένει αποτελέσματα από τις συνομιλίες.

Εξ άλλου ο αμερικανός συντονιστής για το Κυπριακό στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ Νέλσον Λέτσκι δήλωσε στον απεσταλμένο του ΡΙΚ στη Νέα Υόρκη ότι όσα συνέβησαν τις τελευταίες τέσσερις εβδομάδες ήταν χρήσιμα και υποβοηθητικά και φαινόταν ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη έρχονταν στη Νέα Υόρκη για σοβαρό έργο.

Ακόμα είπε ότι η αμερικανική Κυβέρνηση θα έκαμνε ό,τι μπορούσε για διατήρηση της ενθαρρυντικής εικόνας παροτρύνοντας και τις δυο πλευρές να εργαστούν σκληρά και να προβούν στις οποιεσδήποτε υποχωρήσεις οι οποίες είναι απαραίτητες.

Λίγο πριν από την έναρξη των επαφών ο Μπούτρος Γκάλι συναντήθηκε με τους εκπροσώπους των πέντε μόνιμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας οι οποίοι σύμφωνα με τον εκπρόσωπο του ΟΗΕ Τζουλιάνι εξέφρασαν την αμέριστη υποστήριξη τους στις προσπάθειες για επίλυση του Κυπριακού και την επιθυμία και ελπίδα ότι οι συνομιλίες θα έχουν αυτή τη φορά ευτυχή κατάληξη.

Βασικά θέματα με τα οποία θα άρχιζαν οι συνομιλίες ήταν το εδαφικό και το προσφυγικό για τα οποία δεν κατέστη δυνατό να υπάρξει πρόοδος μια και ο Ντενκτάς δεν είχε απαντήσει στο χάρτη Γκάλι που πρόβλεπε επιστροφή της Αμμοχώστου και της Μόρφου και μεγάλου αριθμού κατεχομένων χωριών κάτω από ελληνοκυπριακή διοίκηση.

Ο Πρόεδρος Βασιλείου πήγε στη Νέα Υόρκη πανίσχυρος και καλά προετοιμασμένος αυτή τη φορά. Είχε ήδη τη σύμφωνη γνώμη των αρχηγών των κομμάτων ότι θα τον ακολουθούσαν και θα βρίσκονταν δίπλα του για να του δώσουν οποιανδήποτε βοήθεια σε περίπτωση που χρειαζόταν να πάρει αποφάσεις.

Ωστόσο τα διάφορα κόμματα είχαν διαμετρικά αντίθετες απόψεις: Την πορεία που ακολουθούσε ο Πρόεδρος Βασιλείου υποστήριζε το ΑΚΕΛ και τα δυο

μικρά κόμματα, το Κόμμα των Φιλελευθέρων και το ΑΔΗΣΟΚ. Αντίθεση στις προσπάθειες του Γιώργου Βασιλείου ειχαν εκφράσει το Δημοκρατικό Κόμμα και η ΕΔΕΚ που θεωρούσαν τις Ιδέες Γκάλι καταστροφικές ενώ ο ΔΗΣΥ υποστήριζε βελτίωση των αρνητικών σημείων.

Επίσης στη Νέα Υόρκη πήγαν ο Υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Ιακώβου, ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος Ακης Φάντης και τα μέλη της ομάδας εργασίας Μιχαλάκης Τριανταφυλλίδης, Στέλλα Σουλιώτη και Μιχάλης Ατταλίδης.

Οι συνομιλητές και οι άλλοι ενδιαφερόμενοι παρουσιάστηκαν με ανάμικτα συναισθήματα στη Νέα Υόρκη.

Ο Πρόεδρος Βασιλείου σε δηλώσεις στις παραμονές της έναρξης των συνομιλιών προειδοποίησε ότι οι συνομιλίες δεν θα είναι ένας περίπατος αλλά ένας δύσκολος αγώνας.

Θα χρειασθεί, πρόσθεσε, πολύ σκληρή διαπραγμάτευση και θα χρειασθεί να έχουμε τις ικανότητες και τη βοήθεια όλων για να αντιμετωπίσουμε τα διάφορα προβλήματα που θα προκύψουν, με αποφασιστικότητα και ετοιμότητα, πάντα με στόχο τελικά να πετύχουμε και να πείσουμε για το δίκαιο μας και να οδηγηθούμε έτσι σε μια λύση.

Ο Πρόεδρος Βασιλείου επεσήμανε ιδιαίτερα δυο άλλα σημεία: Τη διάρκεια των συνομιλιών που προβλεπόταν μακρά και την ανάμιξη του διεθνούς παράγοντα στις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού.

Είμαι σίγουρος, είπε, ο Βασιλείου ότι ο κ. Ντενκτάς δεν θα έλθει και θα φύγει μέσα σε 24 ώρες.

Είπε επίσης ότι υπήρξε και υπάρχει σοβαρό ενδιαφέρον και εμπλοκή του διεθνούς παράγοντα και έτσι με αυτή την έννοια οι συνομιλίες θα βρίσκονται κάτω από το μικροσκόπιο των μεγάλων του κόσμου.

Ο Ραούφ Ντενκτάς έφθασε στη Νέα Υόρκη κάτω από την πίεση της επιστολής του αμερικανού υπουργού Εξωτερικών Τζαίημς Μπαϊϊκερ και των εκκλήσεων για διαλλακτικότητα -αλλά με σίγουρη την υποστήριξη της Τουρκίας.

